

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie (na herstel) aan de opleiding wo-bachelor Geschiedenis van de Rijksuniversiteit Groningen**

Gegevens

datum	Naam instelling	: Rijksuniversiteit Groningen
29 april 2016	Naam opleiding	: wo-bachelor Geschiedenis (180 EC)
onderwerp		
Besluit	Varianten opleiding	: voltijd, deeltijd
accreditatie wo-bachelor	Locatie opleiding	: Groningen
Geschiedenis van de		
Rijksuniversiteit Groningen	Datum goedkeuren	
(004400)	Panel 1	: 23 oktober 2012
ons kenmerk	Datum eerste locatiebezoek	: 25 maart 2013
NVAO/20160936/LL	Datum eerste visitatierapport	: 11 december 2013
bijlagen	Datum aanvraag 1	: 31 december 2013
2	Datum herstelplan	: 15 mei 2014
	Datum herstelbesluit NVAO	: 30 juni 2014
	Datum tweede visitatierapport	: 16 december 2015
	Datum aanvraag 2 (na herstel)	: 18 december 2015

Instellingstoets kwaliteitszorg : ja, positief besluit van 29 juli 2014

Voorgeschiedenis

Op 31 december 2013 ontving de NVAO van Rijksuniversiteit Groningen een accreditatieaanvraag voor de opleiding wo-bachelor Geschiedenis vergezeld van een paneladvies waarin de standaard 3 ('toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties') en daarmee het eindoordeel als onvoldoende zijn beoordeeld. De NVAO nam vervolgens op 30 juni 2014 een besluit tot het verlengen van de accreditatietermijn (zogenoemd herstelbesluit) van de opleiding met een periode van twee jaar derhalve tot en met 29 juni 2016.

Op 18 december 2015 ontving de NVAO een nieuwe accreditatieaanvraag vergezeld van een rapport van een tweede panel, waarin de betreffende standaard nu positief is beoordeeld. Twee leden uit het oorspronkelijke panel maakten deel uit van het tweede panel. De opleiding heeft naar het oordeel van dit panel binnen de herstelperiode van twee jaar de nodige verbeteringen doorgevoerd voor de standaard 3. Het is van mening dat de opleiding na het doorvoeren van de verbeteringen voor deze standaard thans het vereiste niveau heeft bereikt.

- Artikel 5a. 12a. van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Stb. 2010, 293);
- Accreditatiebesluit WHW (Stb. 2011, 536);
- Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523)

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in beide visitatierapport te samen deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden de kwaliteit van de opleiding voldoende is bevonden.

Advies van het eerste visitatiepanel (eerste beoordeling)

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna: de commissie).

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De bacheloropleiding Geschiedenis beoogt studenten op te leiden die zelfstandig of in samenwerking, op grond van verworven historische kennis en inzicht, en door middel van het ordenen van grote hoeveelheden informatie komen tot goed gefundeerde visies op het verleden. Zij worden geacht deze visies op een heldere en goed doordachte manier te kunnen presenteren in woord en geschrift. Vergeleken met bacheloropleidingen Geschiedenis aan andere universiteiten heeft de opleiding een sterker metahistorisch, reflectief profiel.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding een doordacht profiel heeft dat zichtbaar vertaald is in de eindkwalificaties. De commissie is van oordeel dat de profilering van de bacheloropleiding op metahistorische, reflectieve thema's kan profiteren van een verdere concretisering.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Geschiedenis wordt als voltijd- en als deeltijdprogramma aangeboden. De commissie heeft beide varianten onderzocht en geconcludeerd dat de programma's van beide varianten vergelijkbaar zijn. In het programma (180 EC) zijn drie leerlijnen te herkennen. De eerste leerlijn bestaat uit kennis- en inzicht verwervende vakken, waarin gedurende de opleiding een toenemende theoretische en conceptuele verdieping plaatsvindt. Het eerste jaar van deze leerlijn legt de nadruk op verwerving van kennis en inzicht met een chronologische introductie op het verleden van de Oude Geschiedenis tot de Eigentijdse Geschiedenis. In deze vakken staan bovendien verschillende thema's centraal, zoals staats- en natievorming en globalisering. Tijdens het tweede en derde jaar verschuift het accent van deze leerlijn naar meer thematische en reflectieve vakken. In het tweede bachelorjaar worden de periode-overstijgende thema's cultuurgeschiedenis, geschiedenis van de politieke cultuur en sociaal-economische geschiedenis behandeld. Het derde bachelorjaar wordt ingevuld met een zogenaamd kernvak. Studenten kunnen uit een grote hoeveelheid kernvakken kiezen en hiermee bijvoorbeeld één van de thema's uit het tweede jaar verder verdiepen. Ook wordt aandacht besteed aan de theorie van geschiedenis en aan de bachelorscriptie.

De tweede leerlijn bestaat uit onderzoek- en schrijfvaardigheden en de derde leerlijn uit metahistorische en reflectieve vakken.

Pagina 3 van 7 De commissie heeft de onderwijsleeromgeving van de bacheloropleiding bestudeerd en vastgesteld dat het curriculum een logische samenhang vertoont en in voldoende mate aansluit op de beoogde eindkwalificaties. De commissie heeft waardering voor de herkenbare leerlijnen en de duidelijke opbouw in complexiteit en vereiste zelfwerkzaamheid van studenten in de loop van het programma. Zij vraagt wel aandacht voor een verdere articulatie van de metahistorische en reflectieve leerlijn. Ook de oriëntatie op de arbeidsmarkt en het gebruik van primaire bronnen in het onderwijs kunnen verder worden versterkt.

De commissie heeft waardering voor de aandacht voor wetenschappelijk onderzoek in de opleiding, en heeft vastgesteld dat het onderwijs dicht op het onderzoek van de docenten ligt. Het onderwijs wordt verzorgd door gemotiveerde en betrokken docenten. Wel vraagt de commissie aandacht voor de hoge werkdruk van de stafleden.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie heeft veel aandacht besteed aan de evaluatie van de kwaliteit van de toetsing en heeft vastgesteld dat deze voldoende is. De toetsen in beide opleidingen zijn voldoende gevarieerd en sluiten aan op de leerdoelen van de cursussen. De toetsen laten een toenemende complexiteit zien. Studenten worden in het algemeen goed geïnformeerd over beoordelingscriteria en toetsprocedures.

Hoewel de commissie heeft vastgesteld dat toetsen via een systeem van peer review en faculteitsbrede controle tot stand komen, is de kwaliteit van de toetsing onvoldoende geborgd. De commissie is tot de conclusie gekomen dat de examencommissie haar wettelijke rol als verantwoordelijk orgaan voor de kwaliteit van de toetsing nog niet naar behoren vervult. Zonder aanvullende maatregelen verwacht de commissie bovendien niet dat deze situatie op korte termijn zal veranderen.

De commissie heeft volgens het vastgelegde protocol een selectie van afstudeerscripties van de opleidingen beoordeeld, en op basis daarvan vastgesteld dat het gerealiseerde eindniveau van de opleiding onvoldoende is. Van de 17 door de commissie beoordeelde scripties waren er vijf van onvoldoende niveau. De onduidelijkheid over de vraag of de bachelorscriptie het centrale eindwerk van de opleiding is, vormt naar het oordeel van de commissie één van de oorzaken voor het te lage niveau van de scriptie.

Op basis van deze bevindingen, waarbij het gerealiseerde eindniveau een doorslaggevende rol speelt, beoordeelt de commissie de bacheloropleiding op standaard 3 met een onvoldoende. De commissie beveelt aan dat de opleiding een herstelperiode van een jaar krijgt. Hierin moet duidelijkheid komen over de positie van de bachelorscriptie als al dan niet het centrale eindwerkstuk van de opleiding. Indien de opleiding ervoor kiest om de bachelorscriptie het centrale eindwerkstuk te laten zijn, dan moet het gerealiseerde eindniveau verhoogd worden zodat het voldoet aan de beoogde eindtermen van de opleiding. Indien de opleiding ervoor kiest om het eindniveau te realiseren door een combinatie van de bachelorscriptie met andere toetsen, dan moet er een instrument ontwikkeld worden om het gerealiseerde eindniveau eenduidig te kunnen vaststellen. Ook in dit geval moet de opleiding ervoor zorgen dat eindtermen worden getoetst bij het beoordelen van de scriptie. Ten slotte moet in de herstelperiode de examencommissie haar wettelijke rol als verantwoordelijke voor de kwaliteit van de toetsing gaan vervullen. Hiervoor is naar het oordeel van de commissie aanvullende ondersteuning nodig en moet de onafhankelijkheid van de examencommissie ten opzichte van het opleidingsmanagement worden versterkt.

In 2013 heeft het panel Geschiedenis en Internationale betrekkingen 2013 (hierna: panel) Standaard 3 van de bacheloropleiding Geschiedenis (Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties) uit het van toepassing zijnde beoordelingskader van de NVAO (het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling, 22 november 2011) als onvoldoende beoordeeld. Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel dat de herbeoordeling van deze standaard heeft uitgevoerd. Het panel baseert zijn oordeel op informatie uit de stand-van-zakennotitie, herziene documentatie en scripties die zijn ingeleverd na implementatie van herstelmaatregelen door de opleidingen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerd eindniveau

In 2013 concludeerde het panel Geschiedenis en Internationale betrekkingen dat de toetsing in de opleiding voldoende gevarieerd en transparant is. Daarnaast waren er toetsplannen van de opleiding en een facultair toetsplan. Het panel stelde echter ook vast dat de examencommissie haar wettelijke verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van toetsing niet voldoende vervulde en dat het gerealiseerde eindniveau in de opleiding niet aan de criteria voor academische basiskwaliteit voldeed.

In 2015 stelt het panel vast dat de opleiding de adviezen van het vorige visitatiepanel serieus heeft genomen en het herstelplan adequaat heeft uitgevoerd. De onafhankelijkheid en het functioneren van de examencommissie zijn versterkt. De examencommissie heeft onder meer een werkplan voor de evaluatie van toetsing in de opleiding opgesteld, een systeem van tweede en derde beoordelaars ingevoerd en het toetsprotocol geëvalueerd en bijgesteld. Het Afdelingsbestuur heeft onder meer nieuwe beoordelingsformulieren en een beoordelingsprocedure vastgesteld. De nieuwe beoordelingsprocedure voor bacheloreindwerkstukken is helder en het panel kan zich vinden in de gemaakte keuzes. Het panel beoordeelt de compensatie voor eerste en tweede beoordelaars in de opleiding als afdoende, maar landelijk gezien aan de magere kant. Daarnaast zou in de bacheloropleiding de verdeling van compensatie-uren tussen de eerste en de tweede beoordelaar (respectievelijk 9,5 en 4 uur per eindwerkstuk) kunnen worden heroverwogen. Hoewel er nog kleine verbeteringen mogelijk zijn, is het panel positief over de herziene beoordelingsformulieren in de opleiding. Het panel heeft zeer veel waardering voor het glossarium dat voor de bacheloropleiding is ontwikkeld, waarin terminologie betreffende het eindwerkstuk en basisbegrippen van historisch onderzoek worden verhelderd.

Het panel vindt het positief dat de examencommissie de afgelopen periode controles van bacheloreindwerkstukken met een eindcijfer 5.5 of 6.0 (vanaf september 2015: 6.0 - 6.4) heeft uitgevoerd en een steekproef van bachelorwerkstukken met een ruime voldoende heeft laten onderzoeken. Het heeft echter met enige spijt in de stand-van-zakennotitie gelezen dat de examencommissie voornemens is om per 1 januari 2016 te stoppen met controles van bacheloreindwerkstukken met een eindcijfer 5.5 of 6.0 (vanaf september 2015: 6.0 - 6.4). Volgens het panel blijven de controles wenselijk, omdat er een aanzienlijk aantal zessen in de bacheloropleiding door de examencommissie wordt afgekeurd (9 van de 19 in 2013-2014 en 6 van 15 in 2014-2015). In de hoor-wederhoorreactie op het conceptrapport gaf het Faculteitsbestuur aan deze conclusie van het panel te delen en in het percentage afgewezen eindwerkstukken met eindcijfer 6 aanleiding te zien om de controle van eindwerkstukken vooralsnog voort te zetten. Het panel juicht deze beslissing toe. Het adviseert de universiteit om daarnaast meer in het algemeen na te gaan of er

Pagina 5 van 7 voldoende garanties zijn ingebouwd voor de duurzaamheid van het huidige systeem voor kwaliteitsborging van toetsing.

Ter verbetering van het gerealiseerde eindniveau is in de bacheloropleiding de leerlijn historische onderzoeksvaardigheden versterkt. Daarnaast is in de opleiding de begeleiding van studenten tijdens het afstudeertraject verstevigd. Uit bestudering van een selectie van bacheloreindwerkstukken blijkt dat de maatregelen van de opleiding een positieve uitwerking op het gerealiseerde eindniveau hebben gehad. Het panel is van mening dat alle geselecteerde bacheloreindwerkstukken (van voltijd- en deeltijdstudenten) terecht als voldoende zijn beoordeeld en dat de beoordelingen door de examinatoren uit de opleiding goed navolgbaar zijn.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van beide panels.

Besluit

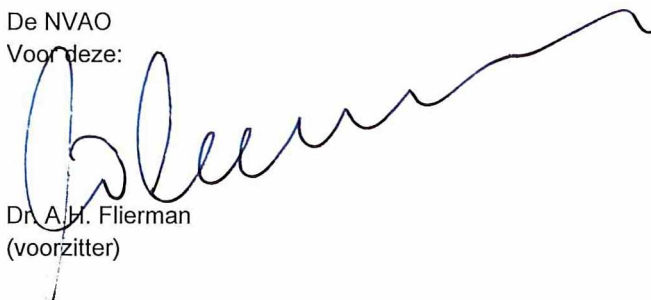
Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 21 maart 2016 naar voren te brengen. Bij e-mail van 25 april 2016 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Geschiedenis (180 EC; varianten: voltijd, deeltijd; locatie: Groningen) van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is van kracht tot en met 29 juni 2020.

Den Haag, 29 april 2016

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Uit besluit van 30 juni 2014

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Onvoldoende
Eindoordeel		Onvoldoende

Beoordeling na herstel

Standaard	Standaard	Beoordeling door het panel
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent.
Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Panel eerste beoordeling en beoordeling herstelplan

- Prof. dr. Marjan Schwegman (voorzitter), hoogleraar Politiek en Cultuur in de lange twintigste eeuw, Universiteit Utrecht en directeur NIOD;
- Harmen Bredeveld MSc., student bacheloropleiding Geschiedenis, Universiteit Leiden;
- Prof. dr. Luc François, hoogleraar Contemporaine Geschiedenis en oud-directeur Onderwijsaangelegenheden, Universiteit Gent;
- Dr. Amanda Kluveld, universitair hoofddocent en opleidingsdirecteur bachelor Cultuurwetenschappen / Arts & Culture, Universiteit Maastricht;
- Prof. dr. Jan Orbie, universitair hoofddocent EU External Relations, Universiteit Gent;
- Dr. Ulrich Tiedau, senior lecturer in modern Low Countries history and society, University College London.

Het panel werd ondersteund door prof. dr. Jan van Herwaarden, secretaris (gecertificeerd).

Panel beoordeling gerealiseerd herstel

- Prof. Luc François (voorzitter), emeritus gewoon hoogleraar in de geschiedenis aan de Universiteit van Gent;
- Prof. Jan Orbie (lid), hoofddocent bij de vakgroep Politieke Wetenschappen en directeur van het 'Centre for EU Studies' van de Universiteit Gent;
- Dr. Jan Hein Furnée (lid), hoogleraar Europese cultuurgeschiedenis bij de opleiding Geschiedenis van de Radboud Universiteit.

Het panel werd ondersteund door Adrienne Wieldraaijer-Huijzer, MA , secretaris (gecertificeerd).